

בעיקבתא דמשיחא

יגאל גורן

"...ואף על פי שיתמהמה, עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא". אור החמה, הגנוז מליל אמש, שב והופיע, מדלג על ההרים, מבשר על בריאתו של יום חדש לעולם מחודש. אך הוא לא ראה אותו.

הניגון המלווה את ציפיית הישועה המשיך והתנגן מתוך שפתיו, אך הוא לא שר אותו.

בכל יום נשמר בליבו מיתר מיוחד עבור פיוט זה, חותם תפילת השחר, המעורר את האדם לסיבה שלשמה הפסיק לישון, בכל יום פֶּרַט, פֶּרַט להיום.

שמיטה עברה מאז התנתקו מפני עירו, אך הוא עדיין בה והיא עודנה בו. קשר של נצח, כך גילה, גם לזמן אין יכולת להתירו. מבטיהם נפגשים מבעד לחלון בית הכנסת. היא מתלבשת בעצלתיים באורו של יום, מברכת את צופיה בתשעה קבין של יופי וברידתה לעולם. והוא לא יכול שלא לצפות.

ליבו התחלל בקרבו, פועם בקינה עגומה. מעולם לא שכחה, אך כבר שלושה ימים שהוא זוכרה.

הוא סיים לכרוך את הפֶּאָר שכנגד ראשו ברצועות של אור עשוי בהמה. מזכיר לו בחדות ובשקט את קשרו שלו לגשמיות החשוכה והבהמיות אחריה הוא עצמו כרוך.

*

הוא איחר לעבודה, כמנהגו, אם איש אינו מצפה ממנו לשינוי - מדוע ינהג אחרת? הוא התיישב בעצלתיים לאמנתו. כורך כל ספר בנפרד. מקדיש זמן לפצעיו האישיים, כל אחד לגופו ולעיתים אף מעז ומתמהמה. מתענג על מעט ניחוח ממימד אחר, הטמון בין העלים עתירי הוותק, שוקע בעולם שבין השורות.

הדממה, השגורה בחנות זו של ספרי גאולה, בירכה את נפשו במעט שלווה ובגאולה פשוטה.

במחשבותיו יכל לשוב ולנדוד בין סימטאות עירו, נישא על כנפי הרוח לעת ערביים. ריחות הדפים נהפכים לאוויר הרים ואפילו תיקתוקי העט של נחמה, הפותרת תפזורת בקופה, נדמים לו כקול פעמונים. הוא מתמסר לרחשי ציון ולמרקם אבניה האוצרות בתוכן סוד של נהי וגיל.

"אתה בא בסוף?" קריאה חטופה קוצצת את כנפיו, והנה הוא שב לריחוקו, כבול לגופו שרק במבשרת ציון. אליהו, אב הבית, ניצב מעליו - מצפה לחזרת שאלתו בתשובה.

שפתיו טרם שבו מנשיקת הכתלים בדמיונו ומפיו ניפחה רק רוח ממלמלה, מפלט נשימתו.

"בחיך. אתה זוכר בכלל? יהושע לוי, הבחור שדיברת איתו לפני שלושה ימים?... בנוגע למסע לירושלים... אתה תבוא?" ניסה להזכיר לו בחצאי משפטים, את הדבר שלא הצליח לשכוח. בן הלוי ההוא, עומד בזכרונו עוד מאז, כשעורר את דעתו, זו המדירה כל מחשבה זרה מליבו.

"האמת, רוצה וודאי, זה פשוט לא פשוט.. אתה מבין? אני-", החל לוחש בקול שלא נשמע.

"די. חייבים לשים קץ לעיכוב. מתי תדע? אני צריך תשובה, היום!" הכיש אליהו במילותיו כנשיכת שרף, מותיר אותו בעולם מעורפל ומסוחרר נטול כל פרט מלבד מילה בודדה. "היום".

*

חשכתו של הליל מיהרה לחדור אל מאורו של היום. נעזרת בעבים כבדים לערפל את השמיים.

הוא שכב במיטתו ויחד עם זאת עמד בשעריה של עיר האמת.

כבר לילות רבים שאין היא מתירה שינה לעיניו, לעת ערב, הוא יכול לשומעה מסוף העולם ועד סופו - מהדהדת בחלומותיו, מבין עצמותיו, לוחשת לו רזים מבעד חזיונות, קוראת לו אליה.

ביום הצליח לכבוש את גופו משביו אחריה, אך בליל לא יכל דבר לכוף את נפשו להישאר על ידו.

תקווה, אשתו, הביטה בו. וודאי שראתה כיצד הופך אישה אט אט לשבר עצמו. כיצד גופו יבש כעץ, כוחו יבש כחרס ועיניו חשכו מצום, אותן עיניים שרק שבוע שנים קודם לכן נבטה בהן ישועה.

הוא היה הרואה שלה והיא הייתה לו לפה, אך מאז העזיבה עין בעין כבר לא ראו מרב מר בכיין של עיניו, שנידמה כי כבדו מזוקן שאינו מן המניין. היא הכירה בו. לאחרונה בדומייה, בצפייה, אך עודנה שם, עומדת, מחפשת מבטים אחר כותלי נפשו, החרוכים והסדוקים.

הם נתרחקו מעל טבורו של עולם למען בריאותו הגופנית, בזאת האמינה, אך זו הנפשית מה היא עליה? היא רכנה ונשקה למצחו. מאחלת בשתיקה את יציאתו ממחשכי עולמו, אל בוקרו של יום.

*

כחצות הלילה הוא שב ונעור. נשמתו קצרה. עורו מיוזע. בלהה אחזה בו. עוצמתית מלילות אמש. העיר שכולה זהב, עמדה כולה באש. זועקת מבין רשפיה בשמו. מבכה לישועתו, ממאנת להנחם.

הוא רצה לרוץ לקראתה, אך נאסר לביתו בחבלי מוות ובחבלי לידה. על פיו זמם, מפני זעם, מונעו בשדות זרים. ריח עשנה באפו, מנקב את תוכו ככברה. "איזהו גיבור?", נלחשות מילים בלא הגה מתוך הלהבות. הוא נאבק כחיה כלואה, "איזהו גיבור?", הן שבות ועולות במחשבתו. ברכת המפיל חבלי שינה מופיעה מול עיני רוחו והוא יוצא לרוץ אורח אל תוך ערנות בהולה.

שם העיר שלא בוטא, עדיין צרוב על שפתיו המהדהדות את חלומו בחיפוש חמצן. תקווה ישנה. נגמרה דעתו, הוא לא כובש עוד את יצרו.

רכבו דוהר במעלה הדרך הכבושה אל האחת. מבתרה כקרן אור לבנה, חוצה את החשכה באינספור גוונים כמוסים. הוא מפליג בין יערות העד של הרי יהודה, אחוז יראה מהולה ברוממות רוצה לזעוק את זעקת הבריאה האינסופית המתחדשת בתוכו. חש בנפשו ההולכת ומתעלה בזמן שגופו הולך ודועך. הוא נמלא ברוח חדשה בעוד דיבורו נחלש ואבריו רפים. נשמתו מאירה בו באושר שלא חווה זה שנים, אך מחשבתו מצטמצמת ומתקהה לכדי נקודה דקה ודהוייה.

חולשה פיזית נתלבשה עליו. מאותתת לו לחדול, מעידה על הבאות, הוא יכל כבר לחזות בהתקף המתקרב, אבל החדווה שחש ביטלה מליבו כל חשש. אורותיה המרצדים של קריית המלך הרב הבהיקו לפרקים מבין צמרות העצים, מדגדגות את נימי נפשו ומחשמלות את עצבי מוחו.

עוד מעט, רק לזכות ולהיכנס, עוד רגע קט וכבר שב. חשכת העולם מנסה לסגור עליו אט-אט. אך הוא בשלו, מיטיב ועולה. הוא חולף בעיקול ושם הן נגלות בפניו. אותיות של אבן, חקוקות משתי עבריהן. שתי כתובות, אות לנס, ניצבות על ההר זו מן העבר מזה וזו שכנגדה. האחת מברכת את בואך והאחת מפטירה בשם האל לצאתך. והנה אינו יכול להסיר מהן את עיניו בשקיקה, עד שלא יכל לראות עוד כלום.

*

אודים עשנים ככבשן, אותיות פורחות, מרכבות אש עולות בסערה השמימה, והוא. אש אוכלת את ההר סביב, קולות שופר עולים ויורדים, והוא שומע את המראות. והנה באה רוח חדשה ומכבה את האור. נשימותיו הקצובות שוככות ואת מקומן ממלא קולו של כינור דוד, תלוי בין שמיים וארץ, נפרט לאיטו במנגינה שנשכחה מזה עידן ועידנים. והנה הוא ניצב על מיתריו, משקיף נוכח פני העיר שלא נעזבה. תחושה חמה עולה מבין קרביו, הוא חש בנוכחותם, כאן לצידו, מבשרים על בואם לאשר יסכימו לבוא לקראתם. דוד בן ישי ומשיח בנו עמו. קוראים לו ממרחק באורם שזרח.

אור חדר בית החולים סינוור את עיניו הנפקחות לאיטן. "הוא התעורר! תקראו לאחות!". על פניו מסיכה, מזרימה חמצן לריאותיו העצלות. "אחות! אחות!". הוא זיהה את הכתלים של שערי צדק, איך יוכל לשכוח את מקום הינתן גזרת גלותו. ריצה בהולה במסדרון. הוא הסיר את המסיכה מעל פניו. איך יששום דרכה ולא את האוויר אליו כה התגעגע? ניסה להזדקף, וגילה שזרוע ימינו, כלוב הצלעות שעל לוח ליבו וראשו חבושים וחבולים. האחות תהילה אצה אליו, מבוהלת למראיתו.

"מה שאתה עושה?! תחזור לשכב, מיד!". "שכבתי יותר מדי. עלי להגיע לגשר המיתרים - מחכים לי שם." "על מה אתה מדבר?! עברת תאונה חמורה, מסתמן שבקבות התקף אפילפטי. אתה עם צלע ומספר עצמות שבורות וחשש חמור

לזעזוע מח! אתה לא הולך לשום מקום. אשתך כבר בדרך". "את לא מבינה. הכל תלוי בהגעה שלי לשם! ראיתי את זה!". "אני לא יודעת מה ראית, אבל זה לא יעלה על הדעת. אתה נשאר כאן! מה שאני באמת לא מבינה זה למה חזרת לירושלים, מחזיר אל עצמך את האפילפסיה, אחרי שבמפורש אמרנו לך שלא לחזור הנה עד שניתן לך תשובה!.. אני מבקשת שלא תזוז, תכף אשוב". היא פסעה פסיעה גסה תוך לחישה דקה על בדיקה ליציבותו הנפשית. הוא הביט בשעון הקיר שמולו, עכשיו כבר אשמורת רביעית של לילה, ואין הוא מתכוון להתמהמה שניה אחת נוספת.

*

הכבישים היו ריקים, כמפנים את דרכו בפני שליחותו. כוכבו המזדרח של הגשר התנשא לפניו.

הוא עוד לא הבין מדוע קרא לו, אך מהתחושה שחש בחזיונו כבר לא יוכל עוד להתעלם.

אין לו רצון עוד לכבוש בעצמו. הגואל יהיה שם. הוא ראה אותו, והתחושה הזו הייתה אמיתית מכל מציאות אחרת, והיא זו שמשכתו למול כל היגיון שכנגדה.

מה יהיה עליו לעשות, איך יהיו פני הדברים, ולמה - לא ידע. אבל זאת ידע - זמנו קצוב, הולך ותם, ובזה תלויה הגאולה, שלו ושל העולם.

הוא חנה בחריקה למרגלות הגשר, מותיר את הרכב בעננה של אדי מנוע. הביט כה וכה והתחיל לעלות. הוא רץ על כבשנו. מתעלה בלי משים על גופו הדואב. מנתר על האריחים. מדלג על הגומות. מגביה מבט. צופה הלאה. מגיע למרכז הגשר. נעצר. ציפייה. חיפוש. בלבול.

הוא עמד לבד על גשר המיתרים. לבד בשערי העיר. לבד בעולם. עומד, מוכה חלאים, ערום כביום החטא לבד מחלוק בד, אסור בתוך גופו. ידו קפוצה בעווית של כאב. צלעו השבורה נואקת תחת חיפושה לאוויר. ראשו סחרחר עליו. ומחשבותיו מתרוצצות בתזזית.

היכן היא נבואתו? מה טמון ואצור בחובו של הגשר? ואפילו איש חיל להכוונו ליעדו האמיתי - אין.

הוא השקיף אל יסוד בניינה של האומה, עירו שכה אהב, ועיניו נמלאו פנינים של עצבות.

ואולי מעולם לא היה דבר... ומה אם הייתה זו עירו, שרק יצרה בו את שיגעונו.. שכפתה עליו כפיון בכפיות טובה, כנגד אהבתו. מחדירה בו ציפיית ישועה, רק כדי לשווע לחדרי צפונו.

הוא הביט אל מעבר לגשר הצר מאוד, אל תהום הנשייה, והתפחד לעצמו. מתכופף מעבר לגידרו, אל עולם אחר. שעשוי לבא. לעתיד. לנצח שאינו בנגלה.

התקף פתאומי מאבד את דעתו מעצמיותו. דעיקה. נפילה. תעופה.

רוח מצפון נוגנת על מיתרי הגשר המנון פרידה, נושאת עמה ריחות מגן העדן לאפו, מורח הוודאין.

*

מול כיסא הכבוד. מכסה על פניו, מוקף באורה. מכונס לדין, ממתין לפסוקו. אצור ביראה.

וכך עלה במחשבה תחילה. נשאת ונתת בְּאִמוּנָה. עֵתִיךְ נִקְבְּעוּ לְתוֹרָה. פְּרִיִת, רְבִית וּפְלִפְלַת בַּחֲכָמָה. וּבִינְתֶךָ דֶרֶךְ תּוֹכּוֹ שֶׁל דָּבָר נִתְגַּלְתָּה.

אך לשאלתו האחרונה לא ציפה. האם הִבְאֵתָ יְשׁוּעָה?

למול אשר שם פה לאדם הוא נדם נדהם. הלא כל חייו, קיווה וציפה והאמין, ועתה כלל לא הבין...

בוֹחֵן כְּלִיּוֹת וּלְבָב, כִּבְר קֶדֶם תְּשׁוּבָה לְכֹל שׁוֹאֵל. הֲלֹא לְכֹךְ נּוֹצַרְתָּ, שְׁלִיחוֹתְךָ - הִיּוֹת גּוֹאֵל.

בשומעו קול א-לוהים חיים, הוא נבהל ונחרד. רק עתה הבין ראשית דבר וטוב היה שלא נולד.

ואז, בגל שני, שבה והכתה בו התדהמה, כי הוא אמנם פרט זמני - אך מה יהא על האומה!?

לכן פירש הא-ל, ברוב חסדו, פרט נוסף מתוך צלם דמות עֵדוּ.

אל תירא בן האדם, לא עליך המלאכה לגמור. כי כבר עתה יושב בשער - עוד דָּבָר
חדש לדור.

אך גם גורלו לוט בערפל, הן ההבחנה עוד לפניו. האם יבין הוא את המסר שכבר
נשלח לבין ידיו?

”אני מאמין באמונה שלימה בביאת המשיח, אני, מאמין...”